

Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 5 martie 2014

5 martie 2014, 10.00 – 12.00

Introducere

Președintele ANCOM, Cătălin Marinescu, urează bun venit participanților și prezintă Agenda întâlnirii.

1. Adoptarea Agendei

Președintele ANCOM enumeră documentele supuse dezbaterii și solicită formularea de observații asupra agendei care conține Minuta întâlnirii din data de 11 decembrie 2013 și Documentația privind procedura de selecție pentru acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru de televiziune. În lipsa oricăror remarci, agenda este adoptată în forma propusă de ANCOM.

2. Minuta întâlnirii anterioare

Președintele ANCOM solicită formularea de observații cu privire la minuta întâlnirii din data de 11 decembrie 2013, inclusă pe agendă spre aprobare și publicată pe pagina web a Autorității. În lipsa oricăror remarci, președintele declară aprobată această minută.

3. Documentația privind procedura de selecție pentru acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru de televiziune

Președintele ANCOM explică pe scurt modalitatea de derulare a ședințelor Consiliului Consultativ pentru reprezentanții industriei care nu au mai participat anterior la procesul de consultare publică inițiat de Autoritate.

Președintele ANCOM îi dă cuvântul domnului Bogdan Iana, Director Executiv, Direcția Executivă Administrare Spectru Radio și Numerotație, pentru a prezenta un rezumat al sintezei observațiilor în vederea definitivării Caietului de sarcini.

Reprezentantul ANCOM precizează că în perioada 28 noiembrie 2013 – 14 ianuarie 2014 Caietul de sarcini a fost supus consultării publice, fiind primite o serie de comentarii, dintre care urmează să le detalieze pe cele mai importante. Referitor la modelul licenței, reprezentantul ANCOM precizează că există un model al licenței în anexa la caietul de sarcini, care va fi

completat cu prevederi specifice pentru fiecare multiplex în parte după finalizarea procedurii de selecție.

În ceea ce privește evaluarea îndeplinirii obligațiilor de acoperire, reprezentantul ANCOM precizează că în Caietul de sarcini s-a adăugat un nou paragraf în care se specifică faptul că acoperirea fiecărei alocări din cadrul unui multiplex va fi verificată prin măsurători. Aceste măsurători vor fi realizate în regim fix-mobil sau combinații între celor două, în funcție de parametri de sistem aleși pentru implementare de către operatorul fiecărui multiplex.

Referitor la solicitarea unuia dintre respondenți privind acordarea de garanții în situația apariției de interferențe prejudiciabile cu alte servicii de radiocomunicații autorizate, reprezentantul ANCOM menționează că potențialele interferențe sunt cele dintre televiziunea digitală și Serviciul Mobil Terestru. Autoritatea consideră că nu există riscul unor interferențe prejudiciabile dat fiind că, pe de o parte, banda de 800MHz a fost alocată parțial în România, existând un bloc de 5MHz la limita superioară a benzii care nu a fost alocat și, pe de altă parte, toate frecvențele (exceptând patru alocări) sunt sub 694MHz, așadar țin cont de Dividendul Digital 2, urmând ca și cele patru frecvențe ce fac excepție să fie modificate după coordonarea cu țările vecine, astfel încât și acestea să fie sub 694MHz. În ceea ce privește observația primită de ANCOM referitoare la timpii de implementare a acestor schimbări în eventualitatea în care Autoritatea reușește să coordoneze cele patru frecvențe cu țările vecine, în Caietul de sarcini a fost inclus faptul că operatorii afectați vor avea la dispoziție 6 luni pentru implementare de la data comunicării și modificării licenței.

Referitor la solicitarea de a introduce un termen pentru finalizarea coordonării cu administrațiile de comunicații ale statelor vecine, reprezentantul ANCOM precizează că introducerea unui astfel de termen nu ar avea nicio valoare juridică în raport cu o țară vecină, fiind vorba de un document intern, astfel că nu poate fi estimat când și în ce condiții poate fi finalizată coordonarea cu o țară vecină.

În ceea ce privește aranjamentele de canale corespunzătoare multiplexurilor, din rațiuni de compatibilitate între alocările cu același canal, în realizarea structurii multiplexurilor s-a căutat gruparea canalelor astfel încât să se evite interferențele între canale aparținând a două multiplexuri diferite. Pentru clarificarea acestui aspect a fost reformulat paragraful al doilea al secțiunii 2.3. din Caietul de sarcini, unde se explică faptul că ANCOM va încerca să realizeze coordonarea cu țările vecine astfel încât să se evite ca pentru alocări adiacente să existe același canal.

Referitor la programele transmise în cadrul multiplexurilor, în special în cazul multiplexului 1, a fost modificat paragraful al doilea din secțiunea 3.2. a Caietului de sarcini, astfel încât să reiasă foarte clar că în cadrul multiplexurilor vor fi transmise programe corespunzătoare licențelor audiovizuale digitale acordate conform legii de Consiliul Național al Audiovizualului (CNA). Aceste programe vor fi desemnate de către CNA pe baza unor principii care vor fi stabilite în perioada următoare.

În ceea ce privește observația privind limitarea puterii la 50kW, reprezentantul ANCOM menționează că a fost adăugat un paragraf în Caietul de sarcini, unde se menționează că în cazuri excepționale pot fi acceptate puteri de emisie mai mari de 50kW, care vor fi justificate prin memoriul tehnic depus la ANCOM de operatorul de multiplex, dar decizia de a accepta aceste puteri este condiționată de (1) conformitatea cu acordul Geneva06 și, implicit, respectarea compatibilității cu țările vecine și (2) puterile care depășesc 50 kW să fie compatibile cu alocările din multiplexele acordate celorlalți câștigători ai licitației. În această situație, după terminarea licitației și în funcție de alocarea portofoliul de frecvențe către câștigători, ANCOM are disponibilitatea de a analiza orice propunere tehnică a operatorilor, atâta timp cât sunt întrunite cele două condiții menționate mai sus. Situația este similară cazului referitor la utilizarea amplasamentelor situate pe cote dominante, recomandarea ANCOM fiind ca acestea să nu fie utilizate. Această recomandare se referă însă la un operator nou intrat pe piață, iar în cazul celor care dețin deja infrastructură există posibilitatea ca în baza proiectului tehnic să fie utilizate și astfel de amplasamente.

În ceea ce privește solicitarea de clarificare a conceptului de „încălcare gravă” a obligațiilor din licență, reprezentantul ANCOM a precizat că a fost introdusă reformularea: „se consideră „încălcare gravă” a obligațiilor din Licență nerespectarea condițiilor de acoperire stabilite în prezentul Caiet de sarcini”.

Referitor la solicitarea unuia dintre respondenți privind diminuarea valorii scrisorii de garanție bancară în contextul situației economice dificile, reprezentantul ANCOM precizează că la momentul punerii Caietului de sarcini în consultare publică valoarea scrisorii de garanție a fost stabilită relativ la prețul de plecare al unui multiplex. Dat fiind că la momentul respectiv acea valoare nu se cunoștea, cel mai probabil respondenții s-au raportat la valoarea stabilită pentru licitația din 2010, respectiv 2 milioane euro pentru multiplexul 1 și 1 milion de euro pentru celelalte multiplexuri. Între timp a fost aprobată însă hotărârea Guvernului care stabilește prețul de plecare pentru fiecare multiplex, și anume 300.000 euro, ceea ce înseamnă că valoarea scrisorii de garanție bancară pentru un multiplex ar fi 75.000 euro, așadar mult sub valoarea pe care probabil au estimat-o respondenții.

Reprezentantul ANCOM corelează observația privind diminuarea valorii scrisorii de garanție bancară cu observația privind majorarea cifrei de afaceri la 50 milioane de euro pentru participanții la licitație, menționând că mărirea pragului privind cifra de afaceri a candidaților nu se justifică, dat fiind că ar fi limitată astfel în mod nejustificat participarea la procedura de selecție a unor potențiali operatori. Autoritatea înțelege motivația invocată, și anume luarea unor măsuri pentru eliminarea din licitație a unor potențiali participanți care nu sunt de bună credință. Coroborat cu discuția pe marginea scrisorii de garanție bancară și dat fiind valoarea scăzută a prețului de pornire pentru multiplexurile licitate, reprezentantul ANCOM precizează că Autoritatea propune discuției în cadrul ședinței Consiliului ridicarea valorii scrisorii de garanție bancară la 50% din prețul de plecare pentru fiecare multiplex, însemnând o creștere de la 75.000 la 150.000 euro.

Reprezentantul ANCOM îi dă cuvântul domnului Călin Zvancea-Cozan, Șef Serviciu, Serviciul Licențe și Reglementări Frecvențe Radio, Direcția Juridică, să prezinte o serie de aspecte legate de competiție și limitarea dreptului de participare la licitația pentru acordarea multiplexurilor de televiziune digitală.

Reprezentantul ANCOM menționează propunerea unor respondenți de a exclude anumite persoane de la procedura de selecție și specifică faptul că o astfel de excludere ar trebui să aibă caracter de excepție, dat fiind că participarea la o procedură de selecție prin care sunt alocate resurse limitate ale statului trebuie să fie deschisă și transparentă, iar în momentul de față nu sunt argumente obiective, justificate pentru a deschide discuția unei eventuale excluderi.

În ceea ce privește observația unor respondenți cu privire la limitarea numărului de drepturi ce pot fi adjudicate de un participant la procedura de selecție, reprezentantul ANCOM a precizat că argumentele furnizate au fost insuficiente, acestea exprimând mai degrabă temeri și nu situația existentă în piață. Dat fiind că Autoritatea nu a identificat o problemă reală în piață și că o astfel de măsură nu ar aduce o ajustare sau remediere în piață, ANCOM a considerat că o astfel de limitare nu este justificată și propunerea a fost respinsă. Reprezentantul ANCOM adaugă că a fost modificată definiția conceptului de „grup”, ca urmare a observațiilor primite din partea Consiliului Concurenței, pentru a clarifica sensul în care termenul este folosit în Caietul de sarcini.

Toate comentariile și observațiile primite pe marginea Caietului de sarcini, precum și răspunsurile oferite de către Autoritate se regăsesc în Sinteza observațiilor, document elaborat de ANCOM în urma procesului de consultare publică și publicat pe site-ul Autorității.

Președintele ANCOM solicită alte observații pe marginea *Documentației privind procedura de selecție pentru acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru de televiziune*.

Reprezentantul PRO TV, domnul Claudiu Paraschiv, face trei propuneri. Prima dintre acestea vizează limitarea numărului de multiplexuri pe care le poate câștiga un singur ofertant, exprimând

Îngrijorarea că un singur ofertant ar putea câștiga toate multiplexurile licitate, astfel încât s-ar putea ajunge la o situație de monopol pe piața de DTT. Cea de-a doua propunere se referă la obligația de acoperire pentru multiplexurile 2, 3, 4 și 5, reprezentantul Pro TV menționând că ar trebui precizat mai detaliat modul în care se poate asigura o acoperire corespunzătoare a teritoriului, precizând, de exemplu, puterea sau modalitatea de amplasare a emițătoarelor. Cea de-a treia propunere vizează mărirea pragului pentru cifra de afaceri a participanților la licitație, reprezentantul Pro TV considerând că suma de 2 milioane de euro este prea mică, dat fiind că, de exemplu, pentru a asigura o acoperire de 50% din teritoriul cu un multiplex este nevoie ca un operator să aibă o cifră de afaceri de minim 5-6 milioane euro.

Președintele ANCOM solicită și alte observații pe aceste teme.

Reprezentantul Radiocom, domnul Eugen Brad, are două observații. Prima dintre ele se referă la definiția termenului de "grup" și excluderea inclusiv a asocierilor, considerând că ar trebui să fie permis ca, de exemplu, un operator să liciteze singur un multiplex, iar pentru alte multiplexuri să se asocieze cu alți operatori pentru a licita. Cea de-a doua observație se referă la pragul cifrei de afaceri specificat pentru participanții la licitație, reprezentantul Radiocom considerând că valoarea specificată de ANCOM este prea mică.

Domnul Mihai Eftimie, **persoană fizică**, întreabă cum poate un operator nou înființat să participe la licitație și să ofere suficiente dovezi nu doar că va achiziționa spectru, dar și că va putea să dezvolte o rețea națională prin care să asigure o acoperire corespunzătoare a teritoriului, atâta timp cât nu are deloc un istoric pe acest segment.

Domnul Valentin Mircea, **avocat**, face mai multe precizări. Prima dintre ele se referă la faptul că nu există o piață distinctă DTT, ci o piață care include DTT și DTH, precum și cablul fix, segmentele DTT și DTH nereprezentând piețe distincte, astfel că nu poate fi vorba de un eventual monopol care să justifice o limitare a numărului de multiplexuri pe care le poate obține un singur operator, cum recomandă reprezentantul PRO TV. Cea de-a doua precizare se referă la cifra de afaceri a participanților la licitație, despre care consideră că ar trebui să fie cât mai mică, dat fiind că dezvoltarea ulterioară a rețelei poate fi făcută cu sprijin bancar sau din partea unor fonduri de investiții. În schimb, criteriile tehnice și obiective ar trebui să fie mult mai relevante pentru licitarea multiplexurilor.

Reprezentantul ANCOM, domnul Călin Zvancea-Cozan, răspunde întrebărilor și comentariilor primite. Referitor la observațiile formulate de reprezentantul PRO TV și de domnul Valentin Mircea pe marginea unui posibil monopol, reprezentantul ANCOM menționează că platformele trebuie să fie privite ca fiind neutre tehnologic, relevant pentru utilizatori fiind recepționarea serviciilor și nu suportul prin care sunt furnizate. Există o piață a serviciilor audiovizuale, indiferent de platforma de furnizare, astfel încât nu poate fi vorba de monopol în ipoteza în care un singur operator ar câștiga toate multiplexurile licitate. În ceea ce privește observațiile pe marginea creșterii valorii cifrei de afaceri, reprezentantul ANCOM precizează că acest fapt ar limita participarea la o procedură de selecție, fără a exista însă argumente în acest sens. Chiar și o companie recent înființată ar putea intra pe piață fără să fie nevoie să dezvolte de la zero infrastructura, dat fiind că o poate partaja de la un operator deja existent, iar valoarea cifrei de afaceri nu ar trebui să fie o limitare pentru un potențial nou operator.

Președintele ANCOM își exprimă acordul față de aspectul că produsele oferite de toate platformele de transmisie a programelor audiovizuale sunt substituibile, modalitatea de recepționare nefiind relevantă pentru utilizatorul final, astfel că posibilitatea ca un singur operator să câștige toate multiplexurile licitate nu reprezintă un risc de monopol. În privința cifrei de afaceri a participanților la licitație, Președintele ANCOM consideră că este nevoie de o atitudine echilibrată, valoarea propusă de ANCOM excluzând firmele neserioase, fără a limita însă concurența. Referitor la posibilitatea ca o companie nou înființată, fără experiență să participe la licitație, Președintele ANCOM precizează că acest lucru este posibil, existând cazuri la nivel

europene în care companii nou înființate prin intermediul unor fonduri de investiții, fără experiență în domeniu, au angajat specialiști și au putut dezvolta rețele. Cu privire la obligațiile de acoperire, reprezentantul ANCOM menționează că, pentru multiplexurile licitate care nu au obligații de acoperire specificate, un operator care plătește de exemplu 1,9 milioane euro costuri administrative pe durata licenței va avea un plan de afaceri pentru recuperarea investițiilor, astfel că va avea tot interesul să asigure o acoperire bună.

Reprezentantul ANCOM, domnul Bogdan IANA, precizează că numai pentru multiplexul 1 sunt stabilite obligații de acoperire, în baza Strategiei adoptate de Guvern. În acest sens, guvernul a luat în considerare faptul că programele publice necesită impunerea unor obligații de acoperire, însă a lăsat celelalte multiplexuri fără obligații de acoperire, considerând că acestea ar trebui tratate pe baza unor criterii comerciale. Obligațiile de acoperire pentru aceste multiplexuri au fost introduse de ANCOM în Caietul de sarcini, acestea fiind însă minimale, principiul fiind acela de a lăsa fiecărui operator posibilitatea de a stabili publicul țintă în funcție de interesul comercial. Nu există argumente reale pentru care o companie ar investi o sumă considerabilă numai pentru a bloca de exemplu un potențial concurent, fără a urmări recuperarea investițiilor. Autoritatea urmărește să acorde aceste multiplexuri, iar acestea să devină funcționale, așadar nu se justifică limitarea participării la licitație, mai ales în contextul în care numai doi operatori au trimis observații pe marginea Caietului de sarcini.

Mihai Eftimie, **persoană fizică**, solicită un răspuns mai clar cu privire la întrebarea formulată anterior. **Președintele ANCOM** răspunde că o companie înființată foarte recent și care nu are cifră de afaceri nu poate participa la licitație, dar este normal să fie așa, criteriile impuse de Autoritate prin cifra de afaceri urmărind să excludă competitorii neserioși. Pentru a putea participa la licitație, o companie nou înființată ar trebui să se asocieze cu o companie deja existentă, care întrunește criteriul cifrei de afaceri.

Reprezentantul Antena 1, domnul Răzvan Gașpar, menționează că operatorii se tem totuși de posibilitatea unui monopol creat în urma licitației, în lipsa unei limitări a numărului de multiplexuri ce poate fi câștigat de un singur ofertant, considerând că este vorba de piețe distincte, cu mecanisme diferite. Domnul Valentin Mircea, **avocat**, face observația că există documente ale Comisiei Europene și autorități europene prin care a fost stabilit că este vorba de aceeași piață. În prezent există o altă tendință, iar Consiliu Concurenței analizează în acest moment dacă se poate vorbi doar de o piață de retransmisie de programe radio-TV tradițională sau dacă este o piață a serviciilor 3-play sau 4-play, operatorii punând deja în vânzare pachete de acest tip. Dată fiind preferința consumatorilor pentru cea din urmă abordare, sunt deja țări din Uniunea Europeană unde a fost adoptată această variantă în decizii ale autorităților. Există deci indicii că vorbim de o piață mult mai mare. Teama de un eventual monopol din partea unui operator mare, care pe lângă zona de 4-play s-ar extinde și ar prelua și multiplexurile, ar fi justificată numai dacă emisia terestră ar fi o reală alternativă la cablu și DTH. Viitorul este dat însă de internet, IPTV, evoluțiile sunt altele.

Reprezentantul Consiliului Concurenței, domnul Florin Andreescu, adaugă că pe baza datelor deja deținute s-a concluzionat că segmentele CATV și DTH reprezintă aceeași piață. Există totodată tendința tehnologică și abordarea independentă de tehnologie, dar, de exemplu, până în prezent nu a fost inclusă în această piață și retransmisia serviciilor de programe prin protocol IP (IPTV), aceasta presupunând un alt tip serviciu. Nu s-au făcut analize pe piața care urmează să apară, însă trebuie precizat că un operator care va câștiga un anumit număr de multiplexuri va trebui să facă față concurenței.

Având în vedere aptitudinea serviciilor de transmitere/retransmitere a programelor de televiziune furnizate prin aceste rețele de a constrânge din punct de vedere concurențial serviciile de retransmitere a programelor de televiziune furnizate prin utilizarea tehnologiilor DTH și a celor bazate pe cablu coaxial/HFC, rezultă că resursele de spectru care fac obiectul acestei proceduri de selecție au o valoare economică deosebită. Consiliu Concurenței va analiza și în ce măsură un

operator care are deja DTH, odată cu achiziționarea unuia sau mai multor multiplexuri, va fi tentat să își invalideze propria investiție, din cauza limitărilor legate de DTT. Mai ales în perspectiva unui nou intrat, concluzia este că un business real nu se poate face cu limitări la nivelul numărului de multiplexuri achiziționate, implicit a numărului de canale ce pot fi furnizate, în condițiile în care există o mulțime de alternative substituibile prin platforme de cablu sau DTH. Prin urmare, prezența pe piața serviciilor de retransmisie a programelor de televiziune nu depinde în mod necesar de achiziționarea multiplexurilor digitale naționale. Pe de altă parte, chiar dacă la momentul derulării acestei proceduri de selecție competitivă ar exista o poziție dominantă pe piața relevantă, această poziție nu este generată, respectiv nu poate fi contracarată de luarea măsurii de excludere a întreprinderii/ întreprinderilor respective de la această procedură de selecție. În concluzie, Consiliul Concurenței nu consideră necesară limitarea participării sau excluderea anumitor operatori de la licitație.

Reprezentantul ARCA, domnul George Chiriță, consideră că inexistența unor obligații de acoperire constituie o problemă, dat fiind că, prin Legea audiovizualului, CNA este obligat să revizuiască anual strategia de acoperire a teritoriului național cu programe audiovizuale, iar în acest sens este necesar să se știe care e acoperirea optimă a multiplexului 1. În plus, licențele naționale, regionale și locale includ elemente de acoperire în populație, ceea ce înseamnă și acoperire în teritoriu, astfel încât este nevoie să fie stabilită acoperirea unui multiplex.

Președintele ANCOM răspunde că este specificată o acoperire minimă pe fiecare alocare, iar un operator care investește 2 milioane de euro în cheltuieli administrative va fi interesat să aibă o acoperire cât mai bună și ar trebui să fie liber să își stabilească planul de business pentru a își putea recupera investițiile din vânzarea serviciilor furnizate către utilizatorii finali. Mecanismele pieței sunt suficiente în acest sens, Autoritatea neconsiderând necesară impunerea unor bariere suplimentare privind o acoperire foarte mare, pentru că acest lucru ar descuraja participarea la licitație, ținând cont și de concurența acerbă a celorlalte platforme. **Reprezentantul ANCOM**, domnul Bogdan IANA, completează cu observația că CNA a dat aviz pe Strategia de tranziție la televiziunea digitală terestră, moment în care ar fi putut interveni pe acest subiect în cazul în care ar fi considerat că nu își poate exercita atribuțiile legale în lipsa unei specificări mai exacte a obligațiilor de acoperire. În plus, acea prevedere se regăsește în Legea audiovizualului din 1992, când era o altă situație în piață și se urmărea acoperirea națională în formal analogic terestru cu programe private de televiziune. **Reprezentantul ARCA** precizează că rămâne în continuare problema că la acordarea licenței nu se va putea preciza dacă aceasta este locală, regională sau națională. **Reprezentantul ANCOM** răspunde că multiplexurile sunt naționale, câștigătorii având posibilitatea de a dezvolta rețele naționale. **Președintele ANCOM** face observația că licența de multiplex îi dă exclusivitate operatorului pentru a-și amplasa emițătoarele oriunde în țară, ținând cont de asignările de canale. În acordarea licențelor locale și regionale principiile se vor schimba, de exemplu o licență locală înseamnă o alocare, o licență regională acoperă mai multe alocări dar nu la nivel național. **Reprezentantul ARCA** arată că este în continuare o problemă cu definirea licențelor în legislația actuală, dat fiind că, de exemplu, pentru cele naționale sunt stabilite limite minime de acoperire în populație conform legislației actuale. **Președintele ANCOM** răspunde că în cazul licențelor naționale de spectru care intră în competența ANCOM este vorba de o exclusivitate tehnică pe anumite canale care acoperă teritoriul național.

Președintele ANCOM precizează că Autoritatea menține prevederile din Caietul de sarcini pe marginea celor trei subiecte dezbătute și solicită observații pe marginea altor subiecte din partea celor prezenți.

Reprezentantul Radiocom, domnul Eugen Brad, are patru propuneri. În primul rând, reprezentatul Radiocom propune ca datele de referință validate de Comisia Națională de Statistică să fie la nivelul anului 2014 sau 2015, în loc de 2016, dat fiind că au loc diverse decalaje în comunicarea datelor de către comisie și, în plus, operatorii care vor câștiga licitația trebuie să își planifice din timp activitatea. În al doilea rând, în privința coordonării ANCOM cu administrațiile de comunicații ale statelor vecine, reprezentantul Radiocom propune să se specifice faptul că, pentru F2-CPER

locațiile aflate în litigiu, verificarea acoperirii va fi făcută la 6 luni după stingerea litigiului. **Președintele ANCOM** precizează că este vorba de 4 asignări aflate în banda 470-694MHz, care nu au putut fi coordonate până în prezent.

Reprezentantul ANCOM, doamna Liliana Andrei, menționează că multiplexul 1, care are obligații de acoperire, nu are canale în situația exprimată de reprezentatul Radiocom.

Reprezentantul SNR, domnul Marian Ioniță, completează cu observația că acoperirea este un criteriu de retragere a licenței, iar din acest motiv operatorii se tem că nu vor putea realiza acoperirea asumată în cazul zonelor unde ANCOM nu dă acceptul pentru utilizarea frecvențelor până la data la care se vor face verificări.

Președintele ANCOM precizează că pentru realizarea obligațiilor de acoperire, aferente numai multiplexului 1, nu există nicio asignare care să nu fie coordonată cu statele vecine. **Reprezentantul ANCOM**, domnul Bogdan Iana, menționează că frecvențele licitate pot fi folosite fără niciun fel de restricții, indiferent de coordonarea ANCOM cu țările vecine. În baza coordonării cu țările vecine, cele 4 asignări menționate anterior pot fi schimbate, însă în această situație Autoritatea va anunța operatorii cu 6 luni înainte de a fi modificată licența. În ceea ce privește obligația de dezvoltare a rețelei, reprezentantul ANCOM subliniază faptul că operatorii care ar putea fi afectați de modificarea uneia din cele 4 asignări vor putea folosi fără restricții frecvența specificată în licență, până la momentul în care o altă frecvență va fi pusă la dispoziție de Autoritate.

Reprezentantul SNR revine și solicită introducerea mai clară în Caietul de sarcini a precizării făcute de reprezentantul ANCOM, iar președintele ANCOM răspunde că poate fi introdusă o mențiune în Caietul de sarcini, sub tabelele de asignări. **Președintele ANCOM** adaugă că va fi modificat și anul menționat în prima propunere a reprezentatul Radiocom. În al treilea rând, reprezentatul Radiocom face referire la punctul 12 din Sinteza observațiilor și propune eliminarea termenului „excepțional” din formularea „în situații excepționale”, astfel încât în noua formulare ANCOM să poată aproba utilizarea unor puteri aparent radiate mai mari decât valoarea de 50kW în toate situațiile în care se respectă conformitatea cu planul Geneva, nu doar în situații excepționale. **Președintele ANCOM** explică faptul că termenul se referă la cazurile care se abat de la regulă, dat fiind că planul Geneva recomandă puteri mai mici. Aprobarea unui plan tehnic ce prevede utilizarea de puteri mai mari este în consecință o excepție de la recomandare. Ulterior acordării licențelor operatorul poate optimiza planul de acoperire cu acordul ANCOM și cu condiția respectării a două reguli: să fie în acord cu planul Geneva și să nu perturbe ceilalți deținători de licențe. În al patrulea rând, reprezentatul Radiocom menționează punctul 14 din Sinteza observațiilor referitor la cotele dominante, cu aceeași propunere de eliminare a termenului „excepțional”. **Președintele ANCOM** menționează că este vorba de aceeași explicație ca cea pentru observația anterioară a reprezentantului Radiocom și solicită alte observații din sală.

Reprezentantul ARCA, domnul George Chiriță, propune evitarea termenului de „retransmisie” în cazul emisie digitale terestre, dat fiind că retransmisia presupune acordarea unor drepturi de autor și include anumite obligații de must-carry. Propune ca emisia digitală terestră să fie tratată ca emisie primară a programelor de televiziune, dat fiind că implică o licență de utilizare a frecvențelor, nu o licență de emisie a stației, nu sunt obligații de must-carry și nu se plătesc drepturi de autor.

Președintele ANCOM menționează că termenul va fi înlocuit în Caietul de sarcini.

Reprezentantul ARCA precizează în plus că ARCA a propus ca în licența de utilizare a frecvențelor să se menționeze faptul că programele care se difuzează sunt cele stabilite prin licența audiovizuală emisă de către CNA, astfel încât să nu se înțeleagă că operatorul de multiplex este cel care decide ce programe difuzează. **Reprezentantul ANCOM**, domnul Bogdan Iana, răspunde că această observație a fost integrată de ANCOM.

Reprezentantul ARCA spune că a mai rămas o ambiguitate în legătură cu acest subiect, și anume că opțiunea unei televiziuni pentru un anumit multiplex nu ar trebui să fie ulterioară, ci anterioară acordării licenței audiovizuale digitale de către CNA, dat fiind că astfel de aspecte ar trebui să fie cuprinse în licența de multiplex, în contextul în care numărul televiziunilor poate fi mai mare sau mai mic decât canalele difuzate de un multiplex. **Președintele ANCOM** răspunde că până la vânzarea Caietelor de sarcini Autoritatea se așteaptă ca CNA să clarifice procedura de alocare a canalelor pe un multiplex. **Reprezentantul ANCOM**, doamna Liliana Andrei, adaugă că numărul de programe ce pot fi difuzate pe un multiplex este variabil, capacitatea de difuzare depinzând de parametrii de implementare a multiplexului, Autoritatea neimpunând un model standard. **Președintele ANCOM** solicită alte observații sau alte argumente, suplimentare față de cele deja prezentate Autorității.

În lipsa altor observații, **Președintele ANCOM** rezumă cele trei modificări din Caietul de sarcini agreeate în cadrul Consiliului Consultativ. Prima modificare se referă la înlocuirea termenului „retransmisie”. Cea de-a doua modificare se referă la includerea unei precizări privind asignările de canale, și anume că acele canale sunt libere de sarcini și există garanția implementării pe aceleași canale. Cea de-a treia modificare se referă la schimbarea datei de referință pentru raportarea Comisiei Naționale de Statistică, data de 31.12.2016 urmând să fie înlocuită cu „ultima raportare făcută de Comisia Națională de Statistică până la data de 31.12.2015”.

Reprezentantul ANISP, domnul Gheorghe Șerban, întreabă cum poate ANCOM să prevină situația ca un operator cu licență să facă un joc anticoncurențial în piață, alegând posturile pe care le difuzează sau nu vrea să le difuzeze prin multiplexul obținut. **Președintele ANCOM** răspunde că, pe de o parte CNA impune unele limitări și, pe de altă parte, este în interesul operatorului să își recupereze banii din investiție difuzând un număr mare și variat de posturi. **Reprezentantul ANCOM**, domnul Bogdan Iana, completează cu observația că, în situația în care se constată o astfel de situație, se poate face plângere la ANCOM, Autoritatea putând să facă o investigație din punct de vedere tehnic și să constate dacă operatorul de multiplex ar fi putut difuza mai multe posturi decât cele pe care a ales să le difuzeze.

Reprezentantul SNR, domnul Marian Ioniță, ridică o problemă legată de costurile anuale de implementare a multiplexurilor, spunând că taxa de spectru de 150.000 euro pe an este prea mare, dat fiind că inițial se plătește taxa fără ca multiplexul să fie funcțional. Propunerea sa este ca pentru perioada de implementare operatorii multiplexurilor 2-5 să plătească numai pentru cât implementează, urmând să vadă mersul pieței și modul de recuperare a investițiilor. **Președintele ANCOM** răspunde că în cazul licitației din 2010 taxa de licență pentru un multiplex a fost de 2 milioane de euro, iar în prezent pentru taxa de licență de plecare pentru un multiplex și tariful de spectru pe toată durata licenței se va plăti o sumă mai mică, de 1,8 milioane euro. Decizia privind tariful de utilizare a spectrului a fost adoptată încă din anul 2010, iar prețul plătit de un operator astăzi pentru a acoperi toată țara prin televiziune analogică este același cu prețul pe care un operator îl va plăti pentru acoperirea prin televiziunea digitală, tarifele fiind proporționale. **Președintele ANCOM** adaugă că, la momentul intrării în vigoare a licenței, Autoritatea va lua măsuri favorabile pentru operatori și va stimula dezvoltarea rețelelor de televiziune digitală terestră.

Reprezentantul Antena 1, domnul Răzvan Gașpar, întreabă când vor fi acordate multiplexurile regionale. **Președintele ANCOM** răspunde că licențele regionale nu fac obiectul Caietului de sarcini discutat în cadrul Consiliului Consultativ și solicită alte observații pe marginea Caietului de sarcini.

În lipsa altor observații, **Președintele ANCOM** consideră Caietul de sarcini adoptat cu modificările precizate anterior și precizează că Decizia de adoptare a Caietului de sarcini va fi publicată în scurt timp în Monitorul Oficial. **Președintele ANCOM** îl roagă pe reprezentantul ANCOM, domnul Călin Zvancea-Cozan, să prezinte calendarul licitației.

Reprezentantul ANCOM precizează că de la data publicării anunțului de demarare a procedurii de licitație vor urma două săptămâni pentru depunerea solicitărilor de clarificare, șapte zile pentru răspunsuri, apoi un termen de 6 săptămâni pentru depunerea candidaturilor, anunțarea celor calificați în termen de o săptămână, 2 zile pentru depunerea de contestații, 3 zile de răspuns la contestații, astfel încât în a 8-a săptămână de la publicarea anunțului se va putea spune dacă este necesară sau nu organizarea etapelor de licitație pentru atribuirea multiplexurilor, în funcție de numărul de candidați calificați. În cazul organizării rundelor de licitație se adaugă 10 săptămâni, astfel încât la finalul lui iunie să se finalizeze întregul proces. Președintele ANCOM completează cu observația că întregul proces va fi transparent, urmând a fi comunicat stadiul procedurilor după fiecare etapă derulată.

Președintele ANCOM îi dă cuvântul reprezentantului ANCOM, domnul Bogdan Iana, pentru a răspunde întrebării **reprezentantului Antena 1** cu privire la acordarea multiplexurilor regionale. **Reprezentantul ANCOM** precizează că situația multiplexurilor regionale și locale va fi clarificată după finalizarea procedurii de licitație pentru alocarea multiplexurilor naționale. De exemplu, dacă rămân multiplexuri nealocate, licențele naționale vor fi transformate în licențe regionale și locale și se va stabili dacă va fi nevoie de frecvențe suplimentare pentru licențele regionale sau locale. Discuțiile pe marginea alocării licențelor regionale și locale vor implica și Consiliul Național al Audiovizualului cu privire la cererile radiodifuzorilor, va avea loc și o consultare publică, însă numai după ce vor fi disponibile rezultatele licitației pentru multiplexurile naționale. **Reprezentantul Antena 1** adaugă că mai multe licențe locale se vor închide și operatorii vor să știe ce se va întâmpla după aceea. **Reprezentantul ANCOM** răspunde că va exista un concurs pentru licențele locale cu mult înainte de 17 iunie 2015, însă este prea devreme pentru a oferi mai multe detalii.

Reprezentantul ANISP, domnul Gheorghe Șerban, întreabă dacă există posibilitatea reluării licitației pentru multiplexurile naționale nealocate după o perioadă, când semnalele din piață sunt mai favorabile. **Președintele ANCOM** răspunde că Autoritatea va proceda la fel ca în cazul licențelor de telefonie mobilă, unde pentru blocurile neatribuite în urma licitației din 2012 s-a făcut o consultare publică pentru a vedea care sunt solicitările pieței, dacă se mai dorește utilizarea lor. Autoritatea va face la fel pentru eventuale multiplexurile naționale nealocate, după o anumită perioadă de la finalizarea licitației.

Președintele ANCOM declară ședința închisă.